

forbrugt. Kostprisprincippet har altid været lagt til grund i prislovgivningen.

De kostpriser, som kan indgå i beregningen af tilladte prisstigninger er de priser, som indgik i den seneste prisfastsættelse forud for stopdatoen. Prisstigninger på f. eks. lagervarer, som er indtruffet mellem den seneste prisfastsættelse og stopdatoen, vil således også kunne indregnes.

Da kun stigninger i de i § 1, stk. 2 og § 2, stk. 2 angivne omkostningsarter kan indregnes vil det sige, at loven forbyder indregning i priserne af enhver form for lønstigning. Lønstigninger til såvel indehavere som direktører og funktionærer og arbejdere m. fl. er omfattet af forbudet.

Heri gør bestemmelsen i stk. 2 visse undtagelser. Lønstigninger, som følger af gældende aftale- og overenskomstbestemmelser, og som er indtruffet efter den prisfastsættelse, på grundlag af hvilken den på stopdatoen gældende pris er beregnet, vil dog kunne indregnes i priserne i prisstopperioden. Lønstigningerne skal være i overensstemmelse med de pågældende aftaler og overenskomsters indhold, således som dette forelå på stopdatoen. Begrundelsen for at tillade indregning af sådanne lønstigninger er, at det ikke med rimelighed kan pålægges virksomhederne selv at bære de lønomkostninger, som de har forpligtet sig til på et tidspunkt, hvor de måtte gå ud fra, at stigningerne kunne indregnes i priserne.

Ikke indregningsberettigede lønstigninger er stigninger, som gennemføres, uden at der foreligger en overenskomst eller aftale, som kan dokumenteres, samt lønstigninger, der følger af aftale- og overenskomstbestemmelser, som først er gennemført efter stopdatoen.

Der foreslås dog skabt mulighed for i et vist omfang at indregne lønstigninger, som ikke kan henføres til en på stopdatoen gældende aftale eller overenskomst. Det drejer sig om overenskomstråder, der falder uden for området for de såkaldte marts-overenskomster og om lønstigninger, der fremkommer som følge af overenskomstindgåelse på områder, der hidtil ikke har været dækket af en overenskomst. Det er endvidere fundet rimeligt for at undgå forskelsbehandling at tillade virksomheder, der uden at være omfattet af en kollektiv overenskomst udbetaler lønninger i det store og hele svarende til de kollektive overenskomster, at indregne de lønstigninger, som de indrømmer deres ansatte inden for rammer fastsat i nærmest tilsvarende kollektive overenskomst.

Til § 4

Af hensyn til de offentlige taksters betydning som omkostningsfaktor for erhvervslivet foreslås det, at prisstoppet også skal omfatte varer samt transport- og tjenesteydelser fra offentlige virksomheder så som statens og kommunernes virksomheder.

Til § 5

Administrationen af prisstopbestemmelserne foreslås overdraget monopoltilsynet, som gennem administrationen af såvel tidligere som nugældende prislove må skønnes at være den bedst egnede myndighed.

Bestemmelsen i stk. 2 om, at virksomhederne skal kunne dokumentere stopdatoens priser, svarer til bestemmelser i tidligere midlertidige prislove og er nødvendig af kontrolhensyn.

Det er fundet rimeligt i stk. 3 at stille forslag om, at virksomhederne skal nedsætte deres priser, hvis der optræder prisfald inden for de omkostningsarter, som i tilfælde af prisstigning vil kunne indregnes som forhøjelser i henhold til § 1, stk. 2 og § 2, stk. 2. I mangel af en regel herom ville der kunne opstå en situation, som kunne give virksomhederne mulighed for at forhøje deres avancer, hvilket vil være i modstrid med formålet med dette lovforslag.

Til § 6

Det er nødvendigt, at en prisstoplov indeholder en dispensationsbeføjelse, og dette har da også været tilfældet under tidligere midlertidige prislove. Der foreligger en række handelsformer og områder, hvor det ikke er muligt at praktisere et prisstop.

Endvidere bør der åbnes mulighed for at dispensere i det omfang en fastholdelse af prisstoppet rummer risiko for væsentlige forsyningsmæssige vanskeligheder eller vil være i strid med traktatmæssige forpligtelser, herunder ikke mindst EF-markedsordningen.

Det forudsættes, at monopoltilsynet ved administration af denne bestemmelse kun giver dispensation i strengt fornødent omfang.

Til § 7

Bestemmelsen om, at den, der fastsætter vejledende videresalgspriser, ikke må forhøje disse med mere end, hvad der følger af prisstopreglerne, er begrundet i hensynet til, at senere led i omsætningen ikke ved at benytte de vejledende priser kommer til at tage højere priser end loven tillader. De